

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 439
din data de 30.08.2023

Dosar nr.: 1035/2021

Petiția nr.: 9797/27.12.2021

Petenți:

Reclamat:

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa comunității LGBT „Să nu votați cu USR-ul, că sunt poponari ăia, da?”

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1. -

2. **Asociația ACCEPT**, cu sediul în mun. București, str. Lirei nr. 10, sector 2, e-mail: accept@acceptromania.ro;

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

3. -

II. Procedura de citare a părților

4. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare Consiliul) a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată la sub nr. 612/26.01.2022 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 612/26.01.2022 a fost citată partea reclamată pentru termenul de audiere stabilit la data de 22.02.2022, ora 12:00, ședința de audiere desfășurându-se la sediul instituției din municipiul București, str. Valter Mărăcineanu nr. 1 - 3, Sector 1. Citațiile au fost transmise părților cu Poșta Română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței. Citațiile au fost de asemenea transmise părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. La termenul de audieri petenții au fost prezenți, iar partea reclamată absentă.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 1245/17.02.2022, petenții au depus la dosar probele pe care își întemeiază petiția.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 1369/22.02.2022, reclamatul a depus un punct de vedere care, ulterior, a fost transmis petenților. Prin adresa înregistrată sub nr. 1373/22.02.2022, petenții au depus note scrise.

10. Prin adresa înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 1724/07.03.2022, s-a comunicat părților posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la aspectele invocate pe parcursul soluționării petiției.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 2326/30.03.2022, petenții au depus concluzii scrise.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 2138/23.03.2022, reclamatul a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților

13. Prin sesizarea înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării sub nr. 9797/27.12.2021, petenții susțin că la data de 13 decembrie 2021, partea reclamată, aflată într-o vizită electorală la Galați, a fost filmat de către susținătorii săi spunând: *"Să nu votați cu USR-ul, că sunt poponari ăia, da?"*. Deși a fost atenționat că este filmat, acesta a declarat că: *"Asta le spun și lor"*.

14. Petenții își întemeiază plângerea pe dispozițiile art. 1 alin. (1) - (2), art. 2 alin. (1), (4), (5), art. 10 alin. (1), art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, art. 40 din Constituția României, art. 12 și art. 21 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 11 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

15. Petenții învederează că folosirea în spațiul public a cuvântului *"poponar"* de către reclamat are ca efect accentuarea atitudinii negative la adresa comunității LGBT prin discriminarea și încălcarea dreptului la viața privată și a demnității membrilor săi. Dicționarul Explicativ al Limbii Române arată semnificația cuvântului *"poponar"*, ca fiind un termen peiorativ și vulgar pentru persoanele gay. Folosirea cuvântului *"poponar"* în spațiul public, aduce atingere demnității persoanelor de altă orientare sexuală, deoarece le dezumanizează și le reduce ființa acestora la practicarea unui act sexual, în condițiile în care fiecare ființă umană, indiferent de orientarea sa sexuală, are sentimente, emoții, gânduri și trăiri, preocupări, contribuții sociale, un istoric personal și profesional propriu, are o familie și prieteni, colegi și cunoștințe. Prin urmare, pentru a face astfel de afirmații defăimătoare și degradante despre un om sau despre o comunitate înseamnă să te poziționezi ca fiind un om superior și să îl tratezi ca pe un om inferior, ceea ce reprezintă esența discriminării și a urii împotriva celuilalt pe criteriul orientării sexuale. Dezumanizarea comunității LGBT dă permisiunea morală pentru orice fel de comportament discriminatoriu, inclusiv violență, împotriva celor care țin de această comunitate și perpetuează discursul urii și discriminării de către alte persoane, adepți sau electorat al autorului afirmațiilor reclamate.

16. Se arată că prin faptul că prin folosirea acestui termen la adresa singurului partid politic parlamentar care s-a poziționat împotriva referendumului pentru modificarea art. 48 din Constituția României și care susține public drepturile persoanelor LGBT, reclamatul a adus atingere indirect și dreptului la liberă asociere. Prin folosirea unui astfel de termen peiorativ în contextul menționat anterior, reclamatul a transmis pe de-o parte că, persoanele aparținând comunității LGBT nu au dreptul de a fi reprezentate de un partid politic și nu ar trebui să fie alese din cauza orientării sexuale, iar, pe de altă parte, că partidele politice nu ar trebui să se asocieze cu persoanele de altă orientare sexuală, să le reprezinte și să susțină drepturile acestora pentru că ar exista consecințe electorale negative; toate acestea au drept efect cumulativ descurajarea fie a partidelor politice, fie a cetățenilor care doresc să se înscrie într-o astfel de formă de organizare, și care

urmăresc susținerea drepturilor persoanelor de altă orientare sexuală ca drepturi ale omului și nediscriminarea pe criteriul orientării sexuale.

17. Petenții precizează că reclamatul este cunoscut în spațiul public pentru declarațiile discriminatorii îndreptate împotriva comunității LGBT din România. Cu ocazia referendumului pentru redefinirea familiei, acesta afirma faptul că: *"Dincolo de subiectul strict al căsătoriilor între persoane de același sex (numai când scriu asta mă îngrozesc cât de mult au modificat ăștia percepția publică în doar 10 -15 ani), este prima și ultima șansă pe care o avem de a opri accesul în România al unei ideologii care va deforma ireversibil societatea"*¹ Cu ocazia vandalizării bisericii din lemn din Parcul IOR, reclamatul a declarat că: *"Vedem că se forțează cu orice preț eliminarea oricăror redute ale normalității, prin inventarea de «non-vorbe» și prin decizii ale justiției europene"*.² Făcând referire la fotografia făcută de către Riccardo Simonetti - Ambasador al Parlamentului European pentru drepturile LGBT: *"Este clar că unele minți bolnave încearcă să schimbe fondul și valorile care au stat la baza Europei și a României"*³

18. Petenții susțin că, în calitatea sa de co-președinte al partidului AUR, reclamatul permite folosirea unui discurs discriminatoriu la adresa comunității LGBT de către colegii de partid. Spre exemplu, celălalt co-președinte al AUR Claudiu Târziu pune egal între homosexualitate și zoofilie *„Imaginați-vă că un dependent de droguri ar pretinde legalizarea stupefiantelor ori un bețiv ar solicita să i se permită prin lege să vină beat la serviciu, sau un alienat mintal ar insista ca legiuitorul să-l declare sănătos și să fie tratat ca atare, sau, în fine, un zoofil și-ar revendica dreptul de a întemeia o «familie» cu găina, oaia sau vaca de care s-a «îndrăgostit». Vi se par niște ipoteze forțate? Ei, bine, acum 20 de ani, și homosexualitatea era privită la fel. Nici un om cu capul pe umeri nu se referea la homosexuali decât ca la dezaxați, ca la unii care sunt în afara normalității fie din pricina unei boli, fie din viciu"*⁴). Sorin Lavric a afirmat despre persoanele gay faptul că: *"Relația dintre homosexuali psihologic și psihiatric vorbind este o relație foarte încordată, ei se ceartă foarte des (...) certurile acestea culminează în rupturi, în bătăi și în conflicte lăsând sechele, doi homosexuali nu pot sta prea mult împreună (...). A pretinde că tocmai tu care nu poți întreține o relație să vrei să intri în matca căsătoriei este o ipocrizie, o aroganță"*⁵

19. Petenții susțin că folosirea cuvântului "poponar", cu intenția evidentă de a discrimina persoanele de altă orientare sexuală, nu este o întâmplare sau un incident izolat, ci este doar o parte din campania de denigrare pe care reclamatul și partidul său o realizează

¹ Știri pentru viață, 06.10.2018 <https://stiripentruviata.ro/unionistul-george-simion-voteaza-la-londra-si-explica-de-ce/>

² AlephNews, Carmen Zanfir, 19 martie 2021, George Simion atacă LGBT după mesajele de pe icoanele bisericii din Parcul IOR: "Se forțează cu orice preț eliminarea oricăror redute ale normalității." <https://alephnews.ro/guvern/george-simion-ataca-lgbt-dupa-mesajele-de-pe-icoanele-bisericii-din-parcul-ior-se-forteaza-cu-orice-pret-eliminarea-oricaror-redute-ale-normalitatii/>

³ Știri pe surse, Loredana Codruț, 06 decembrie 2021, "George Simion a EXPLODAT: Cere DEMISIA unui ambasador LGBT care a pozat drept Fecioara Maria, cu barbă." https://www.stiripesurse.ro/george-simion-a-explodat-cere-demisia-unui-ambasador-lgbt-care-a-pozat-drept-fecioara-maria-cu-barba_2129730.html

⁴ BI, George Lupu, 07 decembrie 2020, "Cine este Claudiu Târziu, co-fondatorul AUR. Unul dintre organizatorii Referendumului pentru familie, compară homosexualitatea cu zoofilia și necrofilia." <https://www.b1tv.ro/externe/cine-este-claudiu-tarziu-co-fondatorul-aur-unul-dintre-organizatorii-referendumului-pentru-familie-compara-homosexualitatea-cu-zoofilia-si-necrofilia-353420.html>

⁵ Pagina de Facebook AUR, "Homosexualitatea și căsătoria", consultat la 21 decembrie 2021 <https://www.facebook.com/watch/?v=299154351201606>

împotriva comunității LGBT, campanie ce are ca rezultat discriminarea și încălcarea sistematică a demnității membrilor acesteia.

20. Petenții precizează că în jurisprudența CNCD, folosirea cuvântului *"poponar"* a fost sancționată: în Hotărârea nr. 705/16.10.2019 Colegiul director a sancționat cu avertisment 4 polițiști, pentru că în cadrul unei intervenții au folosit mai multe expresii cu caracter homofob, printre care și cuvântul *"poponar"*, iar în Hotărârea nr. 598/26.11.2019, *"Colegiul a considerat că aspectele sesizate constituie un comportament manifestat din cauza orientării sexuale a petentului ce a avut ca scop crearea unui cadru intimidant, ostil și ofensiv"*, sancționând astfel cu amendă contravențională în cuantum de 5.000 de lei declarații homofobe, precum *"poponar"*, *"căcat bolnav"*, îndreptate împotriva unei persoane fizice.

21. Petenții susțin că fapta reclamatului este cu atât mai gravă cu cât expresia *"poponar"* a fost menționată în spațiul public, știrea fiind preluată de mass-media, vizând o întreagă comunitate și nu doar o persoană fizică sau juridică.

22. În concluzie, raportat la toate considerentele expuse, petenții solicită constatarea faptei de discriminare directă a persoanelor aparținând comunității LGBT, precum și încălcarea dreptului la demnitate personală și dispunerea unei sancțiuni contravenționale a reclamantului.

23. Prin notele scrise înregistrate sub nr. 1373/22.02.2022, asociația petentă depune la dosar sondaje de opinie cu privire la situația persoanelor de altă orientare sexuală în România și articole de presă care susțin atacurile repetate ale Partidului Alianța pentru Unirea Românilor prin diferiți membrii, la adresa minorităților sexuale din România.

24. Asociația petentă consideră că prin afirmația făcută de către reclamat *"Să nu votați cu USR, că sunt poponari ăia"* se creează, într-un mod evident, o deosebire pe criteriul orientării sexuale. Astfel, mesajul transmis de către reclamat este acela că persoanele homosexuale nu trebuie să fie alese și votate de către electorat, iar partidele politice nu ar trebui să se asocieze cu persoanele de altă orientare sexuală, să le reprezinte și să susțină drepturile acestora, pentru că, astfel, ar exista consecințe electorale negative.

25. De asemenea, asociația petentă susține că, pentru a ne afla într-o situație de discriminare, trebuie ca tratamentul diferențiat să fie aplicat unor categorii de persoane care se află în situații comparabile; având în vedere că USR a fost singurul partid politic parlamentar care s-a poziționat împotriva referendumului pentru modificarea art. 48 din Constituția României și care susține public drepturile persoanelor aparținând comunității LGBT, acesta nu ar trebui votat din perspectiva reclamatului, spre deosebire de celelalte partide din România, care s-au opus de-a lungul timpului drepturilor și libertăților persoanelor de altă orientare sexuală și prin urmare, pe acestea ar trebui să le votăm. Reclamatul nu afirmă că USR-ul nu ar trebui votat din cauza programului sau al măsurilor politice adoptate de partidul politic, ci doar pentru că există presupunerea că membrii săi ar fi de altă orientare sexuală; suplimentar, potrivit afirmațiilor făcute de către reclamat, aceste persoane nu ar trebui votate, doar pentru că au o altă orientare sexuală decât populația majoritară, nu sunt demne de a ocupa vreo funcție de demnitate publică, spre deosebire de persoanele heterosexuale.

26. Asociația petentă afirmă că, prin declarația reclamatului, o serie de drepturi și libertăți au fost încălcate; astfel, a fost încălcat dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22 din Constituția României), dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26 din

Constituția României), dreptul de a fi ales (art. 37 din Constituția României) dar și dreptul de asociere (art. 40 din Constituția României).

27. Se depun înscrisuri la dosar.

28. Prin concluziile scrise depuse de petenți și înregistrate sub nr. 2326/30.03.2022, aceștia solicită respingerea excepției de necompetență a CNCD, excepția obiectului vădit nefondat, a lipsei calității procesuale active a petenților, invocate de către reclamat, precum și constatarea faptei de discriminare săvârșită de către reclamat, sancționarea acestuia cu amendă contravențională și dispunerea obligării la publicarea în mass-media a unui rezumat al hotărârii de constatare a discriminării.

29. Prin afirmația *“Să nu votați cu USR, că sunt poponari ăia”* s-a creat un tratament diferențiat pe criteriul orientării sexuale și care are drept efect restrângerea dreptului la viață privată și la integritate fizică și psihică, dreptul la viață intimă familială și privată, dreptul de a fi ales și dreptul de asociere al persoanelor LGBT din România. Potrivit afirmațiilor reclamatului, persoanele de altă orientare sexuală sunt inferioare persoanelor heterosexuale, iar orientarea sexuală reprezintă singurul criteriu pentru care acestea nu ar trebui să fie votate sau alese de către cetățeni. Suplimentar, dreptul la demnitate personală, prevăzut de art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare a fost încălcat prin folosirea termenului *“poponar”*, un termen peiorativ și vulgar, menit să dezumanizeze ființa umană, fără a se ține seama de realele competențe pe care le poate avea o persoană, indiferent de orientarea sexuală, pentru a fi aleasă de către cetățeni.

30. Petenții solicită de asemenea respingerea excepției lipsei calității procesuale active invocată de reclamat, deoarece pentru stabilirea calității procesuale a asociației petente, se menționează dispozițiile art. 28 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, care stipulează faptul că: *“Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane”*.

31. Potrivit Statutului asociației, actualizat la data de 25 martie 2021, scopul asociației îl constituie apărarea și promovarea drepturilor omului, așa cum sunt prevăzute în Constituția României și în tratatele internaționale, iar printre activitățile organizației se numără și asistență pentru victimele discriminării, în baza art. 28 din actul normativ mai sus-menționat. Prin urmare, asociația petentă are calitatea procesuală activă în prezenta cauză, având în vedere că scopul organizației este reprezentat de apărarea și promovarea drepturilor omului, inclusiv drepturile persoanelor LGBT, iar afirmațiile discriminatorii făcute de către reclamat, aduc atingere acestei comunități. De asemenea, potrivit art. 28 alin. (2) din același act normativ, organizațiile neguvernamentale au calitatea procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.

32. În ceea ce privește calitatea procesuală activă a petentului B.F., acesta s-a simțit direct discriminat de către afirmațiile reclamatului, având în vedere că este membru al partidului Uniunii Salvați România (USR) și este o persoană care are altă orientare sexuală.

33. Petenții susțin că, în ceea ce privește fondul cauzei, reclamatul menționează că declarația sa nu a avut ca scop ori ca efect restrângerea unor valori protejate de O.G. nr.

137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sau a unui drept sau a unei libertăți fundamentale. Având în vedere gradul ridicat de încredere de care se bucură reclamatul în cadrul populației generale, dar și gradul ridicat de discriminare cu care se confruntă persoanele LGBT din România, afirmațiile discriminatorii făcute de către acesta în spațiul public, au un real efect de restrângere a dreptului la viață privată și la integritate fizică și psihică, a dreptului la viață intimă familială și privată, a dreptului de a fi ales și a dreptului de asociere al persoanelor LGBT din România.

34. Petenții susțin că reclamatul a afirmat în punctul de vedere depus, că declarația sa nu poate fi considerată o faptă de discriminare, ci o poziționare și o opinie politică.

35. Petenții fac referire la Sentința civilă nr. 100/29.01.2021, pronunțată de Curtea de Apel București, într-o speță similară, care avea ca obiect declarații discriminatorii făcute de Președintele României împotriva comunității maghiare „*Chiar dacă un context în care se produc afirmațiile ar fi unul politic și chiar dacă o declarație ar îmbrăca în general caracterul unei opinii politice, acele exprimări care nu se circumscriu, prin ele însele, sensului unei opinii politice, determinată ca părere sau idee proprie cu privire la rezolvarea în sens larg a treburilor statului, nu sunt apărute de răspundere juridică. Dacă într-un context politic se fac declarații politice, dar care includ afirmații sau expresii străine sensului politic legitim conferit opiniei/ declarației (de exemplu, afirmații sau expresii care încalcă principiul nediscriminării persoanelor), acestea antrenează răspunderea juridică aferentă*”. O interpretare contrară ar duce la încălcarea principiului preeminenței dreptului UE, care interzice discriminarea persoanelor prin afirmații, sub argumentul imunității acestora.

Sușinerile reclamatului

36. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 1369/22.02.2022, reclamatul solicită respingerea petiției ca fiind vădită necompetență a C.N.C.D., respectiv a obiectului vădit nefondat/lipsei de obiect. Astfel, cu privire la excepția văditei necompetențe a C.N.C.D.-ului, reclamantul susține că faptele sesizate de către petenți, în mod vădit, nu reprezintă fapte de discriminare care să poată fi sancționate de către C.N.C.D., motiv pentru care această instituție nu are competența funcțională de a le analiza, impunându-se admiterea excepției.

37. Cu privire la excepția văditei necompetențe a C.N.C.D., reclamatul invocă prevederile art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor și susține că faptele de discriminare descrise de către petenți, nu pot fi sancționate de C.N.C.D., motiv pentru care această instituție nu are competența funcțională de a le analiza, impunându-se admiterea excepției. În realitate, faptele reclamate reprezintă un presupus limbaj vulgar pe care petenții îl interpretează și consideră injurios la adresa unei categorii de persoane (aspecte pe care nu le antamează în sesizare), dar care nu poate reprezenta obiectul unui dosar în fața Consiliului, aceasta neavând competența generală ori materială de a analiza pricini care nu vizează acte sau fapte propriu-zise de discriminare.

38. Reclamatul solicită admiterea excepției văditei necompetențe a Consiliului pentru soluționarea prezentei cauze.

39. Cu privire la excepția obiectului vădit nefondat/lipsei de obiect, reclamatul susține faptul că art. 33 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, reglementează excepția lipsei obiectului ori a obiectului vădit nefondat. Reclamatul

consideră că faptele sesizate de către petenți, deși aceștia le apreciază ca fiind fapte de discriminare, reprezintă cel mult declarații cu un caracter injurios, dar care nu a urmărit ori lezat valorile protejate de legiuitor.

40. Reclamatul solicită admiterea excepției obiectului vădit nefondat/lipsei de obiect având în vedere caracterul vădit nefondat al obiectului cererii, aflându-ne, în realitate, în lipsa oricărui act ori fapte de discriminare.

41. Cu privire la excepția lipsei calității procesuale a petenților, reclamatul consideră că potrivit prevederilor art. 20 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare *„Persoana care se considera discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.”*, art. 5 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor *„Petentul este persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa”* respectiv art. 7 alin. (1) din Procedură *„Persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una dintre persoanele prevăzute la art. 8 alin. (1) și (2) ori alte persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare”*, petenții nu se regăsesc în niciuna dintre situațiile care să le confere dreptul de a sesiza Consiliul și, astfel, nu dețin calitate procesuală activă în prezenta cauză.

42. Pe fondul cauzei, reclamatul susține că folosirea în spațiul public a cuvântului *„poponar”* susținând că ar avea ca efect accentuarea *„atitudinii negative la adresa comunității LGBT”* și crearea unei situații de discriminare și de încălcare a dreptului la viața privată, respectiv la demnitate a membrilor săi nu încalcă dispozițiile art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

43. De asemenea, reclamatul susține că, din afirmația analizată în prezenta cauză, nu se poate reține sub nicio formă faptul că ar fi avut ca scop ori ca efect *“restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*, nefiind urmărită nici lezarea valorilor protejate de prevederile legislației antidiscriminare (susținerile petenților având caracter de simple afirmații), nici afectată, în orice modalitate, existența ori exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

44. Mai consideră că simpla exprimare a unei opinii care ar putea fi considerată vulgară de către o anumită categorie de persoane, ori exclusiv de anumite persoane, nu poate constitui în sine o faptă de discriminare, presupusa faptă neputând fi încadrată drept un discurs al urii ori drept o amenințare directă asupra valorilor protejate de legiuitor și a căror lezare o reclamă petenții.

45. Reclamatul susține că petenții au înțeles să își motiveze cererea pe faptul că declarațiile care fac obiectul prezentului dosar au fost la adresa partidului USR, despre care au susținut că a fost *„singurul partid politic parlamentar care s-a poziționat împotriva referendumului pentru modificarea art. 48 din Constituția României și care susține public drepturile persoanelor LGBT”*, dar care nu prezintă vreo legătură în prezenta cauză. Poziționările politice ale unui partid ori opiniile politice în legătură cu un anumit subiect public, nu poate fi asociat unei fapte de discriminare.

46. Își exprimă regretul pentru jignirile reclamate de către petenți.

47. Reclamatul solicită, pe cale de excepție, admiterea excepției de vădită necompetență a Consiliului în soluționarea prezentei cauzei, excepției obiectului vădit nefondat/lipsei de obiect, excepției lipsei calității procesuale active a petenților. Iar pe fondul cauzei respingerea sesizării formulate de către petenți ca neîntemeiată.

48. Prin adresa înregistrată sub nr. 2138/23.03.2022, reclamatul a depus concluzii scrise. Acesta reiterează cele susținute anterior, prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 1369/22.02.2022 la care aduce completări.

49. Reclamatul învederează că aceiași petenți au sesizat Consiliul și prin sesizarea nr. 9727/02.12.2021 înregistrată cu nr. de dosar 1028/2021, care vizează aceeași faptă și se întemeiază pe aceleași susțineri, după cum rezultă și din înscrisurile transmise în prezentul dosar, fiind anexat și punctul de vedere formulat în dosarul nr. 1028/2021.

50. De asemenea, completează că atât precizările formulate de către petenți și înregistrate la C.N.C.D. sub nr. 1245/17.02.2022, cât și notelor scrise înregistrate sub nr. 1373/22.02.2022, le sunt atașate înscrisuri care nu au legătură cu obiectul sesizării, respectiv reclamatul nu consideră că este vizat sub nicio formă, în cadrul acestora prezentându-se situația unor terțe persoane ori a unei anumite situații de fapt.

51. Reclamatul solicită constatarea faptului că probele petenților privesc susțineri ale unor terțe persoane, unele reprezintă forme de sondare a opiniei publice ori alte informații fără a avea legătură directă cu situația prezentă sau reprezintă știri vechi cu extrase din declarații scoase din context.

52. Reclamatul susține că sunt reclamate și fapte ale unor terțe persoane, dar care nu pot fi avute în vedere în soluționarea prezentei cauze. Prin urmare, se solicită ca susținerile ori înscrisurile petenților care nu au legătură cu prezentul dosar să nu fie supuse analizei cauzei.

IV. Motivele de fapt și de drept

Excepții invocate

53. În baza prevederilor art. 63 alin. (1) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, Colegiul director urmează a analiza și pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond, care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.

54. Astfel, prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 1369/22.02.2022, reclamatul invocă următoarele excepții:

- excepția de vădită necompetență a C.N.C.D. în soluționarea cauzei
- excepția obiectului vădit nefondat/lipsei de obiect;
- excepția lipsei calității procesuale active a petenților.

55. În ceea ce privește **excepția de vădită necompetență a C.N.C.D.** în soluționarea cauzei, Colegiul director urmează a o respinge, în baza următoarelor considerente:

- ✓ prin punctul de vedere depus în dosarul nr. 1035/2021, reclamatul susține faptul că: *„Faptele reclamate reprezintă un presupus limbaj vulgar pe care petenții îl interpretează și consideră injurios la adresa unei categorii de persoane (aspecte pe care nu le antamează în sesizare) dar care nu poate reprezenta obiectul unui dosar în fața C.N.C.D., această instituție neavând competența generală ori materială de a analiza pricini care vizează acte sau fapte propriu zise de discriminare”;*

- ✓ competențele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării sunt stabilite în mod expres de către dispozițiile art. 16 – art. 19 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, astfel:
  - art. 16 „*Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată **garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării**, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte*”;
  - art. 18 alin. (1): „*Consiliul este responsabil cu **aplicarea și controlul respectării prezentei legi în domeniul său de activitate**, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării*”;
  - art. 19 alin. (1): „*În vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii:*
    - a) *prevenirea faptelor de discriminare*
    - b) *medierea faptelor de discriminare*
    - c) **investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare;**
    - d) *monitorizarea cazurilor de discriminare*
    - e) *acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării*”.
- ✓ prin sesizarea înregistrată sub nr. 9797/27.12.2021, au fost supuse analizei Colegiului director afirmațiile discriminatorii la adresa comunității LGBTIQ+ din România făcute de reclamat, în data de 13.12.2021, la Galați, în calitatea sa de co-președinte al Alianței pentru Unirea Românilor și de deputat în Parlamentul României, și anume “*Să nu votați cu USR, că sunt poponari ăia*”;
- ✓ având în vedere dispozițiile art. 16 – art. 19 alin. (1) lit. c) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare dar și faptul că există indicii cu privire la existența unor fapte care presupun săvârșirea unor fapte de discriminare, Colegiul director se declară competent general și funcțional a analiza aspectele sesizate prin petiția nr. 9797/27.12.2021, cu privire la potențialul caracter discriminatoriu al afirmațiilor “*Să nu votați cu USR, că sunt poponari ăia*”.

56. Pe cale de consecință, Colegiul director urmează a respinge excepția de vădită necompetență materială a C.N.C.D. în soluționarea cauzei, invocată de către reclamat.

57. În ceea ce privește **excepția obiectului vădit nefondat/lipsei de obiect**, Colegiul director urmează a o uni cu fondul, în baza prevederilor art. 37 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor „*În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne*”, întrucât apreciază că obiectul sesizării nr. 9797/27.12.2021 poate fi analizat prin prisma dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

58. În ceea ce privește **excepția lipsei calității procesuale active a petenților**, Colegiul director urmează a o respinge, în baza următoarelor considerente:
- ✓ potrivit prevederilor art. 20 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare „*Persoana care se consideră discriminată,*

poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”;

- ✓ conform dispozițiilor art. 28 alin. (1) din actul normativ mai sus-menționat: *„Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării, au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane”*
- ✓ de asemenea, conform prevederilor art. 5 și art. 8 alin. (1) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor *„Petentul este persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa”* respectiv *„Persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una dintre persoanele prevăzute la art. 8 alin. (1) și (2) ori alte persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-a săvârșit o faptă de discriminare”*
- ✓ cu privire la petentul B.F., din înscrisurile depuse la dosar, rezultă faptul că acesta este membru al partidului parlamentar Uniunea Salvați România și este o persoană care are altă orientare sexuală, făcând parte din comunitatea LGBT, justificând astfel calitatea procesuală activă a acestuia;
- ✓ cu privire la asociația petentă, scopul acesteia îl constituie *„apărarea prin toate mijloacele legale a persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor fundamentale, așa cum sunt prevăzute în Constituția României și în tratatele ratificate de statul român”, „educarea societății și mass-media cu privire la LGBTQIA+”, „organizarea de acțiuni pentru respectarea drepturilor și libertăților persoanelor LGBTQIA+”, „dezvoltarea solidarității între membrii comunității LGBTQIA+”, „dezvoltarea solidarității între membrii comunității LGBTQIA+”, „colaborarea cu organizații care promovează interesele minorităților” și „dezvoltarea de servicii care răspund nevoilor specifice LGBTQIA+ din România”*, justificând astfel calitatea procesuală activă a acesteia;

59. Pe cale de consecință, Colegiul director urmează a respinge excepția lipsei calității procesuale active a petenților, invocată de către reclamat.

Cadrul legal aplicabil/ Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

60. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, la art. 2 alin. (1) prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

61. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

62. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații - art. 1 alin. (3) din actul normativ mai sus-precizat: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*.

63. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară”* (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau *„analoagă”* (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori *„relevant similară”* (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma *„analoagă ori relevant similară”* (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

64. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

65. Criteriile enumerate de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând *„sau oricare alt criteriu”*, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele”* (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea *„orice altă situație”* trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §62).

66. Privind restrângerea drepturilor petenților, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

67. Art. 2 alin. (6) din același act normativ prevede: *„Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe două sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intră sub incidența legii penale.”*

68. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscut în general sub denumirea de Convenția europeană a drepturilor omului, în continuare Convenția) prevede, la art. 10 alin. (2) limitarea libertății de exprimare: *„Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica*

divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care Convenția subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al Convenției interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

69. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
  - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
  - calitatea normei juridice, și anume
    - accesibilitatea;
    - precizitatea;
    - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

70. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminatoriu, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

71. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. Decizia Curții Constituționale nr. 62/18.01.2007 promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al O.G.nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare, cu sancțiuni evidente.

72. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

73. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea

- oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. *OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI*, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. *OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI*, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. *SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI*, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. *GÜNDÜZ împotriva TURCIEI*, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. *GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI*, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. *WITZSCH împotriva GERMANIEI*, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al *Convenției* (ex. *JERSILD împotriva DANEMARCEI* [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și

nediscriminarea (ex. *NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. *HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. *JERSILD împotriva DANEMARCEI* [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. *LINGENS împotriva AUSTRIEI*, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (ex. *OTTO-PREMINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI*, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

m) Convenția nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. *CASTELLS împotriva SPANIEI*, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. *CASTELLS împotriva SPANIEI*, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. *INCAL împotriva TURCIEI*, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);

p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și

idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. *LINGENS împotriva AUSTRIEI*, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. *JERSILD împotriva DANEMARCEI* [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. *JERSILD împotriva DANEMARCEI* [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. *CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI*, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);

t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. *AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

74. Art. 30 din Constituția României care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

75. Prin Decizia nr. 62/18.01.2007, Curtea Constituțională a României consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofenșați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art. 1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”*

76. Art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare prevede faptul că: „*Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*”

Colegiul director reține următoarele:

77. Se constată că reclamatul, în cadrul unei întâlniri din data de 11.10.2021, la Galați, a îndemnat votanții să nu voteze UR sau pe motivul „*că ăia sunt poponari*”.

78. Din punctul de vedere al dreptului la demnitate, persoanele se află în situație similară indiferent de orientarea lor sexuală, respectiv de convingerile lor politice.

79. Criteriul de diferențiere este cel al orientării sexuale, respectiv cel al convingerilor politice.

80. Afirmatiile analizate, reprezentând un comportament manifestat în public, sunt de natură să vizeze atingerea demnității, să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare îndreptată atât împotriva persoanelor din comunitatea LGBT, cât și împotriva persoanelor din UR.

81. Astfel, fapta reclamatului reprezintă discriminare multiplă, întrucât a creat o deosebire pe criteriul orientării sexuale, respectiv pe criteriul convingerilor politice, care a avut ca scop restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

82. Astfel de afirmații, în conformitate cu cazuistica CEDO, nu sunt protejate de dreptul la liberă exprimare. În primul rând trebuie constatat faptul că în niciun caz soluționat de CEDO privind afirmații cu caracter homofob nu s-a acordat prioritate dreptului la liberă exprimare.

83. În mod evident exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități. Obligația de a evita expresii care, în mod gratuit, îi ofensează pe alții, care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbateră publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane, are semnificație specială în situații de tensiuni. Persoanele din comunitatea LGBT din România se confruntă cu o serie de prejudecăți și stereotipuri, există o situație extrem de tensionată față de comunitate, totodată reclamatul a dorit să discrediteze un partid politic prin mijlocul sentimentelor homofobe. Reclamatul putea promova propriile valori politice și fără afirmații cu caracter homofob, fără să utilizeze expresii care au ofensat în mod gratuit.

84. Toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță. Acest principiu este valabil și pentru oamenii din sfera politică. Chiar dacă libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni, libertatea discursului politic nu este absolută prin natura sa. Prin practică judecătorească CEDO au arătat că pentru afirmații cu caracter discriminatoriu și politicienii pot fi condamnați penal (ex. *GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI*, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979, *NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT*, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004), ei nu beneficiază de impunitate. Mai mult, în unele situații nesancționarea politicienilor s-a constatat a fi o violare a drepturilor omului (*BUDINOVA și CHAPRAZOV împotriva BULGARIEI*, nr. 12567/13, 16 februarie 2021).

85. Toleranța și respectarea demnității egale a tuturor oamenilor constituie bazele unei societăți democratice și pluraliste. Astfel, în principiu, poate fi considerată necesară în unele societăți democratice sancționarea sau chiar prevenirea tuturor formelor de exprimare care răspândesc, incită, îndeamnă sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice „formalitate”, „condiție”, „restricție” ori „pedeapsă” aplicată să fie proporțională cu scopul legitim urmărit. A se vedea în acest sens, cauza Erbakan împotriva Turciei, 06.07.2006;

86. Când examinează cauze având ca obiect instigarea la ură și libertatea de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului are două abordări, care sunt prevăzute de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale:

- abordarea constând în excluderea din protecția oferită de Convenție, prevăzută la art. 17 (interzicerea abuzului de drept), în cazul în care afirmațiile respective constituie discurs de instigare la ură și neagă valorile fundamentale ale Convenției;

- abordarea constând în aplicarea de restricții asupra protecției, prevăzută în art. 10 paragraf 2 din Convenție (abordarea este utilizată în cazul în care respectivul discurs, deși este limbaj de instigare la ură, nu este capabil să distrugă valorile fundamentale ale Convenției).

87. Colegiul director se raportează și la Cauza Handyside c. Regatului Unit (7 decembrie 1976, paragraf 49, seria A nr. 24) care a stabilit faptul că libertatea de exprimare constituie „*unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice*” și „*se aplică nu numai «informațiilor» sau «ideilor» care sunt primite favorabil sau considerate inofensive sau indiferente, dar și celor care ofensează, șochează sau deranjează statul sau orice sector al populației*”. Pentru a pune în aplicare această înțelegere a libertății de exprimare în contextul discursului politic (n.a. reclamatul având calitatea de deputat în Parlamentul României și, de asemenea, fiind co-președinte al partidului politic Alianța pentru Unirea Românilor) sau al dezbaterii pe probleme de interes public, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a clarificat în Cauza Perincek c. Elveției nr. 27510/08 paragrafele 204, 206 și 280, că nu trebuie să fie impuse restricții sau sancțiuni asupra exprimării, cu excepția cazului în care acestea ar putea fi considerată o chemare directă sau indirectă la violență sau o justificare a violenței, urii sau intoleranței.

88. În contextul acestei jurisprudențe, Colegiul director apreciază că afirmațiile reclamatului în sensul „*Să nu votați cu UR-ul, că sunt poponari ăia, da?*” **intră în domeniul de aplicare al restricțiilor legitime și proporționale privind libertatea de exprimare.** Chiar dacă afirmațiile mai sus-precizate, reflectă pur și simplu gândurile reclamatului cu privire la UR, totuși nu aduce nicio critică în ceea ce privește programul politic al Uniunii Salvați România și nici măcar nu face referire la gradul de implicare al membrilor săi pe scena politică din România, preferând însă să asocieze acest partid cu persoanele cu altă orientare sexuală, doar pe motivul că UR a fost singurul partid politic parlamentar care s-a poziționat împotriva referendumului pentru modificarea dispozițiilor art. 48 din Constituția României și care susține public drepturile persoanelor LGBT.

89. În motivarea soluției, Colegiul director are în vedere și prevederile art. 1 alin. (1) și (3) respectiv art. 6 alin. (2) din Hotărârea Parlamentului României nr. 77/2017 privind Codul de conduită al deputaților și senatorilor (republicată în Monitorul Oficial nr. 1131/14.12.2023, Partea I) și anume: art. 1 „(1) *Codul de conduită al deputaților și senatorilor reglementează normele și principiile de conduită parlamentară în exercitarea mandatului încredințat*”, „(3) *Deputații și senatorii au obligația să acționeze cu*

onoare și disciplină, ținând cont de principiile separației și echilibrului puterilor în stat, transparenței, probității morale, responsabilității și respectării reputației Parlamentului” respectiv art. 6 „(2) *Parlamentarii trebuie să aibă o ținută vestimentară decentă și să nu folosească expresii sau cuvinte jignitoare, indecente sau calomnioase*”.

90. Astfel cum a reținut și judecătorul național, libertatea de exprimare nu reprezintă un drept absolut, art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului statuând că exercitarea acestuia comportă îndatoriri și responsabilități, putând fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru protecția moralei sau a reputației altora.

91. Dreptul lezat prin afirmațiile mai sus-precizate, este dreptul la demnitate, onoare și prestigiu al persoanei, interdependent valorificării drepturilor la libertatea conștiinței și libertatea de exprimare, sub protecția principiului nediscriminării, așa cum consacră prevederile art. 1 coroborat cu dispozițiile art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

92. Referitor la susținerile reclamatului privitoare la justificarea rezonabilă și obiectivă, Colegiul director reține următoarele considerente care se regăsesc în punctul de vedere transmis către C.N.C.D. și înregistrat sub nr. 1369/22.02.2022: *„Simpla exprimare a unei opinii care ar putea fi considerată vulgară de către o anumită categorie de persoane, ori exclusiv de anumite persoane, nu poate constitui în sine o faptă de discriminare, presupusa faptă neputând fi încadrată drept un discurs al urii ori drept o amenințare directă asupra valorilor protejate de legiuitor și a căror lezare o reclamă petenții”*.

93. Însă, Colegiul director constată că, este neechivoc faptul că, din conținutul afirmațiilor *„Să nu votați cu USR-ul, că sunt poponari ăia, da?”* nu rezultă nicio justificare obiectivă și rezonabilă pentru încălcarea dreptului la demnitate personală în relație cu exercitarea unor drepturi civile. Chiar dacă s-ar aprecia că scopul este unul legitim, metodele utilizate în vederea atingerii sale nu sunt sub nicio formă adecvate și necesare.

94. Colegiul director are în vedere și faptul că nu se poate face abstracție de calitatea reclamatului și anume deputat în Parlamentul României. Este mai mult decât evident faptul că, reclamatul exercită o funcție publică, fiind ales de către cetățeni, îndatoririle și responsabilitățile sale publice, au efect și asupra influenței pe care acesta o are în comunitate, fiind și formator de opinie. Cu atât mai mult, aceste aspecte impun ca exercitarea libertății de exprimare să fie supusă anumitor restricții, unei obligații de moderație.

95. Așa fiind, Colegiul director în mod corect urmează a cenzura libertatea de exprimare a reclamatului, atât afirmațiile în sine cât și mesajul transmis prin intermediul respectivelor afirmații *„Să nu votați cu USR-ul, că sunt poponari ăia, da?”* relevă o atitudine disprețuitoare atât la adresa comunității LGBT cât și la adresa partidului parlamentar USR, nesusceptibilă a servi vreunui interes general. Cuvântul *„poponari”* din afirmațiile supuse analizei este ofensator, degradant și depreciativ pentru comunitatea LGBT, fiind utilizat în sens peiorativ, intrând, astfel, sub incidența prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cu **unanimitate de voturi a membrilor prezenți la ședință**,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de vădită necompetență materială a C.N.C.D. în soluționarea cauzei, invocată de către reclamat;
2. Respinge excepția lipsei calității procesuale active a petenților, invocată de către reclamat;
3. Aspectele sesizate reprezintă fapte de discriminare, conform prevederilor art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
4. Cu privire la sancțiune, având în vedere **principiul ne bis in idem, prin Hotărârea Colegiului director nr. 214/10.05.2023 emisă în dosarul nr. 36/2022, reclamatul a fost sancționat cu amendă contravențională în cuantum de 5.000 lei**, pentru aceeași afirmație: „Să nu votați cu USR, că sunt poponari ăia”;
5. O copie a hotărârii va fi comunicată părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ competentă, în termen de 15 zile de la data comunicării, potrivit prevederilor art. 20 alin. (9) și (10) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare respectiv art. 10 alin. (1), (3) și (4) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BĂNICĂ Cerasela Claudia – Membru

Cristian JURA – Membru

MOȚA Maria – Membru

OLTEANU Cătălina – Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

RAIU Cătălin – Membru

SAVULESCU Radu - Membru

*Data redactării: 15.01.2024
Redactată și motivată C.O./ S.M.D./F.L.I.*

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu